

Lokálne konflikty alebo skutočná hrozba vojny? Súčasný stav mierového procesu v Abcházsku.

[Martin Braxatoris](#) | 16.10.2007

Podľa slov prezidenta Gruzínska Michaila Saakašviliho zo začiatku septembra 2007, majetky nadobudnuté kúpou od nelegitímnych vlastníkov týchto nehnuteľností, ktoré patria gruzínskym utečencom z Abcházska, budú konfiškované [\(1\)](#). 8. septembra 2007 bolo oznámené, že Ministerstvo pre utečencov a poskytnutie prístrešku Gruzínska pripravuje žalobu na ruskojazyčné vydanie amerického časopisu Forbes, ktorú podá na Medzinárodnom súde pre ľudské práva v Štrasburgu. Oznámenie prišlo v súvislosti s tým, že ruskojazyčné vydanie Forbes zverejnilo reklamu na kúpu nehnuteľností v Abcházsku, ktorá uvádzala zoznam ponúkaných objektov pozostávajúci prevažne z majetku patriaceho utečencom z Abcházska v dôsledku občianskej vojny.

Reštitúcia sa má uskutočniť po navrátení Abcházska pod gruzínsku jurisdikciu a riadiť sa údajmi sčítania ľudu z roku 1989. Dovtedy bude Gruzínsko vyvíjať medzinárodný tlak v OSN, Rade Európy a OBSE, a upozorňovať potenciálnych investorov na riziko takýchto investícií v Abcházsku. Privatizácia majetkov utečencov v Južnom Osetsku sa uskutočňuje len v minimálnej miere vzhľadom na nezáujem investorov o daný región. Predseda vlády Gruzínska Zurab Nogaideli v odpovedi na požiadavku Abcházska na odškodnenie vojnových škôd vo výške 11,7 miliárd USD vyhlásil, že Gruzínci sa vrátia do Abcházska a samo Gruzínsko si vráti celé Abcházsko [\(2\)](#).

Odkup nehnuteľností realizuje predovšetkým primátor Moskvy Jurij Lužkov prostredníctvom mesta Moskva a jemu blízkych ľudí a firiem. Odkup prebiehal aj v

čase pred septembrom 2007, pričom Moskva investuje do budovania kultúrnych a obchodných centier (Dom Moskvy v Suchumi), sanatórií (sanatórium Moskva v meste Gagry) a výstavby a kúpy iných objektov verejného a privátneho úžitku (3). Stavané objekty sa nachádzajú na pozemkoch patriacich utečencom. Na konci tretieho a na začiatku štvrtého kvartálu roku 2007 však odkup nehnuteľného majetku patriaceho utečencom prebieha v omnoho väčšej miere.

V polovici septembra 2007 televízna stanica Rustavi-2 zverejnila informáciu, že Moskva nadobudla centrálnu, najlukratívnejšiu časť nábrežia Suchumi za účelom výstavby multifunkčných centier zahŕňajúcich hotely, reštaurácie a relaxačné centrá. Podľa Rustavi-2 malo ísť o dar de facto prezidenta Abcházska Sergeja Bagapša mestu Moskva. Predseda samosprávy mesta Suchumi Alias Labachua informáciu poprel s tým, že sa deň predtým skutočne uskutočnilo rokovanie abcházskej delegácie s primátorom Lužkovom, ale daná otázka nebola predmetom rokovaní (4).

Niekoľko dní neskôr televízna stanica Rustavi-2 zverejnila informáciu, že Abcházsko odovzdalo Ruskej federácii časť svojho územia. Hranica sa mala presunúť od rieky Psou k rieke Bzyb, t. j. k obci Picunda v Abcházsku. Dôvodom mala byť minimálna hranica 40 km od miesta konania olympijských hier od zóny konfliktu. Správu poprel minister zahraničných vecí Abcházska Sergej Šamba s tvrdením, že dôvodom takejto informácie mohli byť rokovania o vytvorení voľnej ekonomickej zóny Abcházska a RF. Správu deň na to poprel aj prezident Abcházska Sergej Bagapš, ktorý ju nazval "ďalšou novinárskou kačicou televíznej stanice Rustavi-2" (5).

20. septembra 2007 v horách Tkvarčeli v obci Chodžal došlo ku konfliktu medzi abcházskymi pohraničníkmi a gruzínskymi jednotkami zvláštneho určenia. Dvaja pohraničníci boli usmrtení a štyria boli zranení. Sergej Bagapš v reakcii na udalosť

vyhlásil, že Abcházsko je pripravené uskutočniť analogické kroky adekvátne gruzínskym aktivitám. Výsledkom zasadnutia Rady bezpečnosti Abcházska bolo sústreďovanie abcházskej armády pri abcházsko-gruzínskych hraniciach.

Gruzínska a abcházska strana sa rozchádzajú v určení presného miesta incidentu. Gruzínska strana tvrdí, že Abcházci plánovali uskutočniť teroristický útok odpálením výbušniny na rozostavanej ceste v Kodorskej úžine pri príležitosti Dňa nezávislosti Abcházska. Podľa ministra vnútra Gruzínska Vana Merabišviliho ich zadržali gruzínski vojaci na území hornej časti Kodorskej úžiny, ktorá je pod gruzínskou kontrolou. Naopak, hovorca abcházskeho prezidenta Kristian Bžania tvrdí, že udalosť sa odohrala vo vzdialenosti minimálne 10 km od rozostavanej cesty na území dolnej časti Kodorskej úžiny (6).

Gruzínsky minister vnútra následne vyhlásil, že jeden z usmrtených diverzantov bol ruskej národnosti. Diverzanti spustili paľbu po tom, ako ich gruzínski vojaci vyzvali k tomu, aby sa vzdali. Podľa informácií televíznej stanice Rustavi-2 usmrtený diverzant ruskej národnosti mal viesť danú skupinu abcházskych ozbrojencov. Toho istého dňa sa šesť zadržaných priznalo k plánovaniu teroristického útoku. Plánovaný útok malo zastrešovať antiteroristické centrum v Suchumi. Hovorca prezidenta Abcházska Kristian Bžania vyhlásil, že sa zadržaní Abcházci priznali v dôsledku mučenia zo strany gruzínskych tajných služieb, a že sa ich priznanie nezakladá na pravde. Na ďalší deň minister vnútra Abcházska Otari Čecija vyhlásil, že pokiaľ Gruzínsko neprepustí zadržaných Abcházcov, vydá príkaz na útok na hornú časť Kodorskej úžiny. Podľa neho je abcházska armáda v plnej bojovej pohotovosti a v prípade príkazu neodkladne obsadí hornú časť Kodorskej úžiny (7).

Aj posledné udalosti v Abcházsku ukazujú krehkosť mieru v regióne a skutočnosť, že

v súčasnosti nemožno nájsť riešenie vyhovujúce oboj stranám konfliktu. Podnikateľské skupiny z RF majú záujem na udržaní faktickej nezávislosti Abcházsku kvôli podnikateľským aktivitám, ktoré v Abcházsku realizujú. Gruzínsko reaguje diplomatickými aktivitami v krajinách EÚ a USA a na pôde medzinárodných organizácií, zmena pozície na priamo nepriateľskú je viac ako riziková. Gruzínsko v súčasnosti nemá záujem na opätovnom rozpútaní vojenského konfliktu, aj keď šéf rezortu vnútra Vano Merabišvili je považovaný za zástancu silových riešení problémov separatistických regiónov. Gruzínsko očakáva pozvánku do NATO, a v tejto perspektíve sa ozbrojený konflikt v danom čase javí ako kontraproduktívny. Stratégiou Gruzínska je pravdepodobne získanie čo najširšej medzinárodnej podpory predovšetkým zo strany USA a štátov EÚ. V Abcházsku v súčasnosti dochádza k eskalácii napätia, ktoré je spôsobené usmrtením a zadržaním abcházskych pohraničníkov gruzínskou armádou. V prípade, že Gruzínsko nebude konať zdržanlivo, nemožno v budúcnosti vylúčiť útok na hornú časť Kodorskej úžiny a opätovné rozpútanie vojenského konfliktu v Abcházsku.

(1) <http://kavkaz.memo.ru/newstext/news/id/1196560.html>

(2) <http://kavkaz-uzel.ru/newstext/news/id/1196986.html>

(3) <http://www.newsru.com/russia/20jul2006/luzhkov.html>

(4) <http://kavkaz.memo.ru/newstext/news/id/1197135.html>

(5) <http://www.gazeta.ru/politics/georgia/2169779.shtml>

(6) Pre výber z ruskej tlače pozri

http://intranet.parliament.ge/index.php?lang_id=GEO&sec_id=386&info_id=16819

(7) <http://kavkaz.memo.ru/newstext/news/id/1197661.html>